

דילמא ודאי מוחלט היה, כי אז חסרה לו חטאת העוף לצרעתו בתגלחת שניה, וחטאת העוף לטומאתו בתגלחת שלישית, ולכן מביא הוא:

חדא חטאת העוף בתגלחת שניה לספק ספרו, וחדא חטאת העוף בתגלחת שלישית לספק טומאתו.⁽¹³⁾

ובתגלחת רביעית מביא הוא קרבן נזירות טהרה, היינו עולה לנזירות טהרתו, ומתני עליה:

דאי ודאי נזיר טהור הוא שלא היה מצורע ב-ט וטמא כלל, הרי עולה הראשונה היתה חובה, וזו — שהוא מביא בתגלחת רביעית — נדבה; וכן השניה והשלישית.⁽¹⁴⁾

ואם טמא מת וגם מוחלט הוא [היה], עולה הראשונה [וכן השניה והשלישית] נדבה, וזו הרביעית חובה, וזה — החטאת והשלמים

ומשנינן: זה שאתה אומר שהאשם מעכב בהיתר אכילת הקדשים רבי שמעון בלבד היא, דאמר: מייתי ומתני [מביא אדם אשם, ומתנה שאם אינו חייב אשם יהא שלמים], כי לפי שיטתו אכן הוא מעכב.

אבל לדעת חכמים שאינו יכול להביא אשם ולהתנות, אם כן אם תמצי לומר שהאשם מעכב הרי נמצא שאין תקנה לאדם זה, ובהכרח שאין האשם מעכבו מלאכול בקדשים.⁽¹²⁾

וממשיכה הגמרא לבאר את הברייתא:

תגלחת שניה ושלישית שלמדנו בברייתא שהוא מביא חטאת העוף ולא נזכרו גם הצפורים כמו בתגלחת הראשונה, הוא משום דציפורין לא צריך, דהא עביר [הרי כבר עשאן בתגלחת הראשונה]!

ומאי איכא, מה נותר להסתפק בתגלחת שניה ושלישית —

ג. לפי מה שכתבו התוספות - הובא בהערה לעיל - שאת עולת הנזיר הטמא אינו מביא כלל כיון שהוא ספק; יש להסתפק אם גם את האשם - שאינו מעכב בנזירות טומאה - אינו מביא כלל ואפילו לרבי שמעון שיכול להביא ולהתנות, או שמא דוקא את העולה אינו מביא שהוא דורון בעלמא, אבל האשם שהוא מכפר, אולי מביא על תנאי, וראה בתוספות נדה דף ע' סוף עמוד א.

13. לשון הגמרא צריך ביאור, שהרי מלבד שיש להסתפק שמא חייב הוא בחטאת העוף, הרי יש להסתפק גם כן שמא חייב הוא בקרבן נזירות טהרה כמבואר בברייתא, ולשון הגמרא משמע שאין להסתפק אלא בחטאת העוף.

1. המפרש.

12. א. טעם מחלוקתם היא, כי לדעת חכמים "אין מביאין קדשים לבית הפסול"; והיינו, דהאשם נאכל ליום ולילה אחד, ואילו השלמים נאכלים לשני ימים ולילה, ונמצא שאם יותר מבשר הקרבן לאחר יום אחד, לאוכלו לא יוכל שמא אשם הוא, ויצטרך להותירו עד יום השלישי ולשורפו, ונמצא גורם לקדשים ליפסל.

ב. לשון התוספות לעיל נה ב ד"ה ומדקדק - על אשם המצורע שבתגלחת השניה [ולא הביאו את דברי הגמרא כאן] - "דאשמו אינו מעכב לאכול בקדשים לרבנן, ולרבי שמעון דאמר: מביאין קדשים לבית הפסול, מביא גם אשם ומתנה בשלמים"; ועל פי דברים אלו פירש ה"לחם משנה" [נזירות י ח] את קושיית הגמרא ותירוצה.

שמביא עכשיו — שאר קרבנו.

כאן מביאה הגמרא דינים נוספים בטומאת מת וצרעת בנזירות, והם שנויים בתוספתא נזיר פרק ו הלכה ב בשינוי לשון קצת:

א. מי שהיה בתחילת נזירותו **טמא מת בספק, ומוחלט ודאי**, כך הוא דינו:

אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים, כלומר: ביום השמיני; כיצד:

בראשון לנזירותו יביא צפורים ויגלח, וימנה את שבעת "ימי ספרו" המתחילים ביום התגלחת הראשונה, ויגלח בשביעי, ויביא קרבנות צרעתו בשמיני, והרי הוא אוכל בקדשים ביום זה.

ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ששים ושבעה ימים, כלומר: ביום הששים ושמונה; כיצד:

כי היות ומצורע הוא, ואין ימי ספרו וחלוטו עולין לו לנזירות טהרה, הרי שצריך הוא להמתין מיום השמיני [שבו הביא את קרבנות הצרעת] עד שימנה נזירות טהרה, ונשלמה נזירות הטהרה ביום השלושים ושמונה שהוא יום השלשים ואחד לנזירותו, ואז מגלח.

ועדיין אינו מותר באיסורי הנזירות, כי שמא טמא מת היה מלבד צרעתו, ואין ימי ספרו עולים לו לנזירות טומאתו, כך שנזירות הטומאה היא לאחר טומאת הצרעת; ולא יצא ממנה — כדי להתחיל ב"נזירות טהרה" — אלא בתגלחת שעשה ביום השלושים ושמונה שלאחריה מביא את קרבן טומאתו;

ובו ביום מתחיל הוא ב"נזירות טהרה" שיום השלשים ואחד שלה הוא ביום הששים ושמונה, ובו מביא הוא קרבנות ומגלח, ומותר הוא בכל איסורי הנזירות.

ב. מי שהיה בתחילת נזירותו **מוחלט ספק וטמא מת ודאי**, כך הוא דינו:

הרי זה **אוכל בקדשים לאחר שלשים ושבעה ימים**, כלומר: ביום השלושים ושמונה; כיצד:

תגלחת ראשונה לספק צרעתו לא יעשה מיד, כי שמא אינו מוחלט אלא טמא מת, וכל דיני נזירות עליו ואסור בתגלחת, ולכן ימתין עד שיזה שלישי ושביעי ויטבול ויעשה תגלחת ביום השביעי כדין נזיר טמא מת, ואז תעלה לו תגלחת זו לטומאת המת אם אינו מצורע, ולתגלחת ראשונה של צרעתו אם מוחלט הוא; ולמחרת תגלחתו יביא חטאת העוף של נזיר טמא על הספק.

ואינו יכול לעשות את התגלחת השניה לספק צרעתו עד שימנה נזירות טהרה, כי שמא אינו מצורע אלא טמא מת וצריך הוא עתה למנות נזירות טהרה.

ואינו יכול להתחיל למנות את נזירות הטהרה אלא ביום השמיני כי שמא אינו מוחלט אלא טמא מת, ואז התחילה נזירות הטהרה אחר הבאת החטאת ביום השמיני; ונמצאת נזירות הטהרה מסתיימת ביום השלשים ושבע שהוא יום השלשים של נזירותו, (2) ואז יגלח, ותעלה לו תגלחת זו לספק צרעתו, ולמחרת ביום השלשים ושמונה יביא קרבן צרעתו, ויאכל בקדשים.

2. ואינו צריך להמתין עד יום השלשים ואחד, היות וצריך הוא את התגלחת להתיירו בקדשים,

ושותה יין ומיטמא למתים, לאחר שבועים וארבעה ימים, כלומר: ביום השבעים וחמש; כיצד:

היות ולא יצא מידי ספק צרעתו עם הקרבנות שלמחרת התגלחת השניה אלא ביום השלשים ושמונה, נמצא שרק ביום זה מתחיל הוא למנות את נזירות הטומאה, ונזירות הטומאה נמשכת שבעה ימים, וביום השביעי מגלח, ולמחרת מביא הוא קרבן לטומאתו, נמצא שנזירות הטהרה מתחילה ביום הארבעים וחמש, ויום השלשים ואחד שלה הוא ביום השבעים וחמש, ואז מביא קרבן נזירות טהרה ומגלח ומותר בכל איסורי נזירות. (3)

ג. מי שהיה בתחילת נזירותו טמא מת ודאי, ומוחלט ודאי, כך הוא דינו:

הרי זה אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים, כלומר: ביום השמיני, וכפי שנתבאר לעיל במוחלט ודאי.

ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבעים וארבעה ימים, כלומר: ביום הארבעים וחמשה; כיצד:

ביום השמיני יחל במנין נזירות הטומאה, וביום הארבעה עשר יגלח, וביום החמשה עשר יביא קרבנות טומאה, ויתחיל ביום זה את "נזירות הטהרה", שהיא מסתיימת ביום השלשים ואחד שהוא יום הארבעים וחמשה, ובו יביא את קרבנותיו ויגלח, ויהא מותר בכל איסורי הנזירות.

שאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחי: (4)

וכפי שנתבאר במשנתנו.

3. מדין זה שנתבאר כאן, מוכח היסוד - שנתבאר בהקדמה למשנתנו - ש"נזירות טומאה" טעונה מנין, ואין למנותה בימי חלוטו וספרו, ואף לא קודם שהביא קרבן לצרעתו, [וכעין שכתבו אחרונים לענין נזירות טהרה; וראה עוד ב"קין אורה" כאן].

שאם לא כן, לא היה צריך להמתין בנזירות טהרתו עד ליום הארבעים וחמש, שהרי ביום השלשים ושבעה יגלח, ואין כל סיבה שלא יגלח ביום הארבעים ושלש כשיגדל שערו שבעה ימים כדי שיעור גידול שער לתגלחת טומאה, ויביא קרבנות טומאה ביום הארבעים וארבעה, ואז תחל נזירות הטהרה.

ותירה מזו, אף אינו צריך להמתין עד יום הארבעים וארבעה להבאת קרבנותיו, שהרי כבר נתבאר שתגלחת מאוחרת אינה דוחה את

הקרבנות למחרת, אלא טבילה מאוחרת בלבד, ומי מנע ממנו מלטבול ביום הארבעים ושתיים; אלא ודאי שנזירות טומאה דין מנין לה, ואי אפשר להתחיל למנותה אלא כשייטמו ימי צרעתו, ואף לא קודם שהביא את קרבנות צרעתו, וזמן הבאת הקרבנות הוא ביום השמיני לנזירות זו, [ונאפילו טבל קודם].

ולכן בהכרח לא יתחיל למנות "נזירות טהרה" אלא ביום הארבעים וחמש, כי ביום השלשים ושמונה החלה "נזירות הטומאה" והיא נמשכת שמונה ימים, וביום השמיני מביא הוא את קרבנות הטומאה, וביום זה שהוא יום הארבעים וחמש מתחילה נזירות הטהרה.

4. כתב היעב"ץ ש"יוחא" הוא שמו של אביו, וכן מצינו בדברי הימים שני בני אדם שנקראו "יוחא".

אבל עכשיו שהנזיר אינו מגלח אלא כדי להעביר שער, שהרי אחר "תגלחת הטהרה" שוב אינו מגדל שער כדי לגלח, ואילו המצורע מגלח את תגלחתו הראשונה כדי לגדל שער לתגלחתו השניה, אם כן בדין הוא שלא תעלה תגלחת אחת לכאן ולכאן.

תמהו תלמידיו:

ואכן יפה הטעמתנו שלא תעלה לו תגלחת הנזירות לתגלחת ראשונה של ימי חלוטו, שהיא תגלחת כדי לגדל שער – (6)

וכי לא (7) תעלה לו תגלחת הנזירות בימי ספרו?! כלומר: מדוע שלא תעלה לו תגלחת הנזירות לתגלחת השניה של ימי ספרו, והרי זה וזה כדי להעביר שער בעלמא הוא?! (8)

ואמר להן: אף לתגלחת של ימי ספרו אינה עולה תגלחת הטהרה, כי:

אילו זה תגלחת הנזירות לפני זריקת דמים, ואף זה – תגלחת שניה של מצורע – לפני

נזיר טהור שסיים למנות את ימי נזירותו ונתחייב ב"תגלחת טהרה", ונעשה מצורע (5) החייב תגלחת:

מהו שיגלח תגלחת אחת ועולה לו לכאן ולכאן?

אמר להן רבי שמעון בן יוחי: אינו מגלח תגלחת אחת לשתייהן.

אמרו לו תלמידיו: למה!?

אמר להן רבי שמעון בן יוחי לתלמידיו: כי אילו היו שתי התגלחות למטרה אחת –

שזה כדי לגדל את השער לתגלחת אחרת של מצוה, ואף זה כדי לגדל שער לתגלחת אחרת של מצוה –

וזה [או שזה] אינו אלא להעביר שער מראשו, ואף זה אינו אלא להעביר שער בעלמא הוא; כי אז אכן:

יפה אתם אומרים: תעלה לו תגלחת אחת לכאן ולכאן.

תעלה לו בימי ספרו, ולהתוספות נמצא, שמשמעות שני המשפטים הזהים - שונה.

8. א. נתבאר על פי התוספות שבלשון תמיהה הקשו התלמידים; וראה ביאור בזה בהערה הבאה.

ב. נידון הברייתא שתעלה לו תגלחת הנזירות לימי ספרו - על פי דברי ה"ק"ן אורה והרא"ש - הוא: כגון שנצטרע אחר מנין נזירותו, והיות ואינו יכול לגלח תגלחת אחת לנזירותו וחלוטו, לכן גילח תחילה לימי חלוטו, וכשבא לגלח בימי ספרו אנו דנים אם תגלחת אחת עולה לכאן ולכאן.

ויש להסתפק איך נקבע הדבר שתגלחת

5. נתבאר על פי הרא"ש וה"ק"ן אורה; וראה תוספת ביאור בענין זה, בהערות שבהמשך הדברים.

6. לשון הברייתא משמע: שלפי תשובת רבי שמעון, עלתה לו התגלחת לנזירות ולא לימי חלוטו; ואולם לשון הרא"ש בשאלת התלמידים היא: "וגילח לצרעתו תעלה לו לנזירות", ומשמע שלפי התשובה עלתה לו לצרעתו ולא לנזירות; וראה בזה בהערות בהמשך הסוגיא.

7. כן היא הגירסא בתוספות [וראה ב"ארזי הלבנון"], אלא שנמצא לשון הברייתא משונה, שאמר "ולא תעלה לו לימי חלוטו" ואמר "ולא

זריקת דמים, אכן יפה אתם אומרים: תעלה תגלחת אחת לכאן ולכאן.

אבל הרי אין הדבר כן, אלא עכשיו: תגלחת

שניה של מצורע היא לפני זריקת דמים של קרבנותיו, ואילו תגלחת הנזיר הטהור היא לאחר זריקת דמים של קרבנותיו, ולכן אין עולה תגלחת אחת לכאן ולכאן.⁹

הראשונה היתה לצרעתו:

האם בכוונתו תלוי הדבר וכגון שנתכוין לתגלחת צרעתו.

או שבהכרח הוא כן, ועל פי המבואר בברייתא לעיל נו א: שאין שער של ימי חלוטו ראוי לתגלחת נזירות, ומבואר שאינו יכול לקיים מצות תגלחת בשער של ימי חלוטו, ולכן בהכרח היתה התגלחת הראשונה לימי חלוטו ולא לנזירותו; [ומיהו, אם היתה עולה תגלחת לכאן ולכאן היה יכול לקיים בשער זה שתי תגלחות, וכמו שכתב ה"חזון איש" שהובא בהמשך]; וראה בהערה לעיל על לשון תשובתו של רבי שמעון.

9. תוספת ביאור בשאלת התלמידים הראשונה:

א. ביאר ב"קרבן אורה": לא שאלו אלא באופן שכבר מנה נזירותו קודם החלטו, [וראה מה שהביא ב"ארוזי הלבנון"], אם כבר הקריב קרבן לטהרתו]; דאם נחלט באמצע נזירותו, הרי אי אפשר שתעלה לו תגלחת לכאן ולכאן, שהרי ימי חלוטו אין עולים לו למנין נזירותו, וצריך תחילה לגלח תגלחת ראשונה [וגם לספור שבעה ולגלח ולהביא קרבנות], ורק אז ישלים הוא את מנין נזירותו ויתחייב בתגלחת, ואיך תמצא שתעלה לו תגלחת לכאן ולכאן.

והוסיף: ולפי זה לא קאי שאלת תלמידי רבי שמעון על ארבע התגלחות של משנתנו, כי במשנתנו הרי מיירי שנחלט בתחילת נזירותו, ובודאי שצריך הוא ארבע תגלחות ואי אפשר שיעלה לכאן ולכאן.

ב. ואף הרא"ש ביאר את שאלת הגמרא

באופן שביאר ה"קרבן אורה", ואולם סיים: ובמתניתין אמרינן דצריך ארבע תגלחות; ותמה ה"קרבן אורה" על סוף דבריו, כי לפי מה שביאר אין שאלה זו שייכת לנידון של משנתנו. ויתירה מזו יש לשאול, שהרי מתחילת דברי הרא"ש נראה שהוא מסכים עם הכרחו של ה"קרבן אורה", ואם כן קשיא רישא לסיפא בלשון הרא"ש!?

ג. וב"חזון איש" סימן קמ"ק יז כתב בדרך אפשר: שעיקר שאלת התלמידים היתה על עצם הדין שימי חלוטו אין עולים לו, שהרי דין זה נלמד בברייתא [לעיל נו א] מקל וחומר מנזיר בקבר ששערו ראוי לתגלחת נזירות [כי אינו חייב לגלח], וכל שכן מצורע חלוט שאין שערו ראוי לתגלחת נזירות, ואם תמצי לומר שתגלחת אחת עולה לכאן ולכאן, הרי נמצא ששערו ראוי לתגלחת של נזירות, ולמה שלא יעלו ימי חלוטו למנין הנזירות. [וראה בחידושי מרן רי"ז הלוי על הרמב"ם [עמוד 52] שכתב בפשטות, ד"יסוד הדין שצריך לגלח ארבע תגלחות ולא סגיא ליה בבציר מהכי, הוא משום דאין תגלחת אחת עולה לצרעתו ולנזירותו, כמבואר בסוגיא שם", ואפשר שכוונתו כה"חזון איש"].

ד. ולפי זה יש לומר בכוונת הרא"ש, שממשנתנו אכן מוכח יסוד הדין שאין תגלחת עולה לכאן ולכאן, שמכח זה נלמד הדין שאין ימי חלוטו וספרו אין עולים לו; אלא שהבין הרא"ש ששאלת התלמידים היתה הלכה למעשה, וזה לא יתכן אלא באופן שנחלט בסוף נזירותו, כי בתחילת נזירותו הרי כבר נתחדש דין שאין ימי חלוטו עולין לו.

הוסיפו תלמידיו של רבי שמעון בן יוחי ושאלוהו:

ואכן לא תעלה לו לימי צרעתו ונזירותו כאשר הטעמתנו.

ואולם תעלה תגלחת אחת לימי צרעתו ולתגלחת טומאתו של הנזיר למת! (10)

אמר להן רבי שמעון בן יוחי לתלמידיו:

אילו זה – תגלחת המצורע – לפני ביאת מים [טבילה] היא, ואף זה – תגלחת הטומאה – לפני ביאת מים היא, כי אז:

אכן יפה אתם אומרים: תעלה תגלחת אחת

תוספת ביאור בשאלת התלמידים השניה "ותעלה לו לימי ספרו":

א. כתבו התוספות שבלשון תמיהה שאלו: למה לא תעלה ההתגלחת לשניהם; ואולם לא נתבאר בדבריהם, מנין לתלמידים שאכן אין עולה תגלחת אחת לנזירותו ולימי ספרו; ובפשוטו מוכרח מכאן שהדין היה ברור להם מכח משנתנו, וכמבואר ברא"ש ולא כה"ק"רן אורה.

ואולם יתכן לפרש את כוונתם, שמדברי רבי שמעון עצמו הבינו שהוא הדין לימי ספרו, שהרי שאלתם הראשונה היתה בסתם על נזיר טהור ומצורע, ובכלל שאלתם שתי תגלחות המצורע, ואף רבי שמעון ענה כנגדם בסתם "אינו מגלח", ומשמע בין תגלחת ראשונה ובין תגלחת שניה; ולכן שאלו: יפה הטעמתנו תגלחת ראשונה, אך תגלחת שניה מה תהא עליה.

ולפי פירוש זה נמצא, שיתר שאלותיהם לא היתה בדרך תמיהה, אלא בדרך שאלה.

ב. לפי פירושו של ה"חזון איש" בשאלתם הראשונה, צריך לומר שאף כאן הקשו לו למה אין עולין לו ימי ספרו במנין הנזירות; ואולם כברייתא לעיל נו ב, לא למדו את ימי ספרו משום שאין שערו ראוי לתגלחת, אלא למדוהו "במה מצינו" מימי חלוטו, ואם כן מה הקשו! ולפי מה שנתבאר שם בהערה בשם "עמק הנצי"ב" שאין כוונת הברייתא ללמוד מימי חלוטו, אלא משום שאין שערו ראוי לתגלחת, ניחא היטב.

10. א. בפשוטו, שאלתם היתה שתעלה תגלחת אחת לימי חלוטו שהתגלחת היא לגדל שער כמו תגלחת טומאתו שהיא לגדל שער, אבל לימי ספרו וטומאתו אין לשאול, כי זה להעביר וזה לגדל; ואף שהתוספות פירשו את מקור הדין - שאמר רשב"י בתשובתו - שהתגלחת היא לפני ביאת מים, מן הפסוק האמור ב"ימי ספרו", היינו משום דזה הוא המקור אף לימי חלוטו.

אבל ב"זבח תודה" למד מלשון התוספות שהביאו את הכתוב ש"בימי ספרו", שהם מפרשים את השאלה על ימי ספרו ולא על ימי חלוטו, וכאשר כן פירש המפרש; ומה שלא ענה להם שזה לגדל וזה להעביר, היינו משום שעדיין היו שואלים אותו על ימי חלוטו, ולכן ענה להם תשובה השוה לשניהם.

ב. לפי מה שנתבאר בהערות לעיל [וכמו שאמר הגר"ח בדעת הרמב"ם], שאין ימי חלוטו עולין לו למנין נזירות טומאה, אם כן תיקשי כאן קושיית ה"ק"רן אורה" דלעיל: איך תעלה לו תגלחת אחת לימי חלוטו או ספרו ולטומאתו, והרי לא התחיל כלל מנין "נזירות טומאה" כל עוד שלא גילח לצרעתו, ואיך משכחת לה שיגלח תגלחת אחת לשתיהן!?

ולפי פירוש ה"חזון איש" דלעיל, ניחא, דאף כאן הקשו על דין זה גופא שאין ימי חלוטו עולין לו לנזירות טומאה, כי מן הסתם הטעם שאין עולין לו לנזירות טומאה אף הוא מאותו טעם שאין עולין לו לנזירות טהרה, דהיינו משום שאין שערו ראוי לתגלחת טומאה.

לכאן ולכאן; אבל הרי אין הדבר כן:

אלא נזיר טמא מת לאחר ביאת מים הוא מגלח, ומצורע לפני ביאת מים הוא מגלח, ולכן אין תגלחת אחת עולה לזו ולזו.⁽¹¹⁾

לישנא אחרינא: (12) כך שאלוהו תלמידיו:

אמרו לו תלמידיו: יפה אמרת שלא תעלה לו לימי ספרו⁽¹³⁾ ולנזירותו, וכאשר חילקת.

ואולם תעלה לו לימי חלוטו וטומאתו, דהרי זה — תגלחת ימי חלוטו — לגדל היא באה, ואף זה — תגלחת טומאתו לגדל הוא, וכיון ששויים הם תעלה תגלחת לזה ולזה! (14)?

אמר להן:

אם נזיר טהור והוא מצורע מוחלט, אין עולה תגלחת אחת לכאן ולכאן, כי זה לגדל וזה להעביר.

ואם נזיר טמא והוא מצורע מוחלט, אין עולה תגלחת אחת לכאן ולכאן, כי זה לפני ביאת מים וזה לאחר ביאת מים.

תני רבי חייא:

א-א

נזיר טמא מת והוא מצורע אין עולה לו תגלחת אחת לכאן ולכאן, כי זה המצורע לפני ביאת מים וזה הנזיר הטמא לאחר ביאת מים.

נזיר טהור והוא מצורע בימי ספרו אין עולה לו תגלחת לכאן ולכאן, כי זה המצורע לפני

לפני ביאת מים היא, ואילו תגלחת ימי חלוטו לאחר ביאת מים היא, וענה להם רשב"י שאין הדבר כן.

ונראה מדבריו, שאינו מפרש כהתוספות שזה הוא לישנא אחרינא [וככתוב בתוספות]; אלא המשך הוא למה שאמר רבי שמעון שאין תגלחת אחת עולה לטומאתו ולצערותו, משום שזה לפני ביאת מים וזה אחר ביאת מים; והיו סבורים התלמידים שהיות ומקור הדין שהטבילה היא אחר התגלחת, הרי נלמד מן הפסוק "וביום השביעי יגלח את כל שערו ורחץ את בשרו במים וטהר", וכמבואר בתוספות, ופסוק זה הרי בימי ספרו נאמר, אם כן בימי חלוטו אין הדין כן אלא טובל קודם תגלחתו, ולכן שאלו שתעלה לו תגלחת אחת לטומאתו ולימי חלוטו, שזה וזה לפני ביאת מים וזה לגדל; וענה להם רבי שמעון שאין הדין כן, אלא אף תגלחת ימי חלוטו קודם ביאת מים היא.

וכנראה שהגר"א גורס: יפה אמרת שלא

11. ראה בתוספות שביארו את מקור הדין שזה לאחר ביאת מים, וזה לפני ביאת מים.

12. על פי תוספות; וכנראה שלפי דבריהם החילוק בין שתי הלשונות שבלישנא קמא שאלוהו: "ותעלה לו לימי צרעתו וטומאתו" ולא פירשו אם שאלתם היתה על ימי חלוטו או ספרו, ואילו לפי לישנא בתרא, שאלוהו בפירוש על ימי חלוטו וטומאתו, ומשום שעל ימי ספרו יכול הוא לומר להם "זה להעביר וזה לגדל". וראה לקמן בשם הגר"א שנראה מדבריו שהוא מפרש באופן אחר.

13. כן היא הגירסא לפנינו, ואם היינו גורסים "לימי חלוטו ולנזירותו", היתה הגמרא מתבארת יותר.

14. כתב הגר"א על מה שאמרו כאן "יפה אמרת וכו'", שהם היו סבורים שרק תגלחת ימי ספרו